

«ЎЗБЕКИНВЕСТ» ЭКСПОРТ-ИМПОРТ МИЛЛИЙ СУҒУРТА КОМПАНИЯСИ

**АҲОЛИ ХОНАДОНЛАРИДА ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН
ГАЗ БАЛЛОН УСКУНАСИНИ СУҒУРТАЛАШ ҚОИДАЛАРИ**

Код: RD-105_K8_K9_K13Uz

«10» август 2018й.

Тошкент ш.

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қондалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 2 Сана: 10.07.2018й.

Ҳужжатнинг тарихи

Ҳужжатнинг мавқеи (Асосий ҳужжат) /Тафтиш/Ўзгариш/ Бекор қилиш)	Ҳужжатнинг тафтиши	Кучга кирган санаси	Изоҳ
Асосий ҳужжат		10.08.2018 й.	

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 3 Сана: 10.07.2018й.

«ТАСДИҚЛАНГАН»
“Ўзбекивест” ЭИМСК
Бош директори томонидан

«07» август 2018 й.

“ЎЗБЕКИНВЕСТ” ЭКСПОРТ-ИМПОРТ МИЛЛИЙ СУҒУРТА КОМПАНИЯСИНING АҲОЛИ ХОНАДОНЛАРИДА ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН ГАЗ БАЛЛОН УСКУНАСINI СУҒУРТАЛАШ ҚОИДАЛАРИ

I. БЎЛИМ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. Ушбу “Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш Қоидалари” (бундан кейин матн бўйича - “Қоидалар” деб юритилади) Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳамда умумий суғуртанинг 8, 9 ва 13-классларига асосан ишлаб чиқилган бўлиб мазкур суғуртанинг асосий қоидалари ва шартларини белгилайди.

1.2. “Ўзбекивест” экспорт-импорт миллий суғурта компанияси (кейинги ўринларда “Компания” деб аталади) Суғурталанувчиларга мазкур Қоидаларни илова қилган ҳолда суғурта полисини бериш орқали ихтиёрий суғурта шартномасини тузади.

1.3. Мазкур Қоидаларда кўрсатиб ўтилмаган шартлар, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари асосида тартибга солинади.

II. БЎЛИМ. ТАЪРИФЛАР

2.1. Мазкур Қоидаларда фойдаланилган асосий атамалар:

Суғурталанувчи - Компания билан суғурта масалаларида юридик ва молиявий муносабатларга кирувчи ва суғурта мукофотини тўлайдиган, лаёқатли жисмоний шахс.

Суғурта полиси - Суғурта шартномаси тузилганлигини, Компаниянинг суғурта қопламасини тўлаш бўйича мажбуриятлари кучга кирганлигини тасдиқловчи ва Суғурталанувчига суғурта мукофоти тўлангандан кейин бериладиган ҳужжат.

Суғурта шартномаси - Суғурта Шартномаси суғурта мукофоти тўлангандан кейин Полисга қўшимча суғурта қоидаларини бериш йўли билан тузилади.

Суғурта суммаси - мазкур Қоидалар билан аниқланган ва Суғурта полисида кўрсатиб ўтилган ҳар бир суғурта ҳодисаси бўйича пул маблағлари суммаси бўлиб, Компания унинг доирасида Суғурталанувчига/Наф олувчига ёки учинчи шахсларга суғурта қопламасини тўлаб беради.

Суғурта мукофоти - мазкур Қоидаларда кўрсатилган тартиб ва муддатларда Суғурталанувчи Компанияга суғурта учун тўлаши шарт бўлган пул маблағлари.

Суғурта қопламаси - мазкур Қоидалар шартларига асосан, суғурта ҳодисаси рўй берганда Суғурталанувчига/Наф олувчига ёки учинчи шахсларга Компания томонидан тўлаб бериладиган пул маблағлари.

Шартсиз франшиза – Компания томонидан Суғурталанувчига қоплаб берилмайдиган ва суғурта қопламаси миқдоридан чегириб қолинандиган зарар қисми.

Наф олувчи - Суғурталанувчи томонидан белгиланган, мазкур Қоидалар шартлари асосида суғурта қопламасини олиш ҳуқуқига эга бўлган жисмоний шахс.

Газ баллон ускунаси (кейинги ўринларда “ГБУ” деб юритилади) - Суғурта полисида кўрсатиб ўтилган, аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунаси.

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 4 Сана: 10.07.2018й.

Суғурта даври – Суғурта Полисида кўрсатилган давр бўлиб, унинг мобайнида Компания суғурта ҳимоясини тақдим этади. Мазкур Қоидаларга асосан суғурта даври бир йилни ташкил этади.

Суғурта ҳодисаси – мазкур суғурта Қоидаларининг 5.2. бандида кўзда тутилган, суғурта даврида суғурта ҳодисаси юз бериши натижасида Компаниянинг Суғурталанувчига/Наф олувчига ёки учинчи шахсларга суғурта қопламасини тўлаш мажбуриятининг юзага келиши.

Табиий ҳодисалар – хавфли ва табиий гидрометеорологик ҳодисалар: сув тошқини, бўрон, довул, жала, дўл, оғир қор ёғиши, кўчки, сель, тупроқнинг чўкиши, ер силжиши, ер ости суви таъсири, яшин уриши, zilзила ва бошқалар.

Ёнғин – ёнғин манбаидан ташқарида юзага келадиган ва беихтиёр тарқалиш хусусиятига эга очиқ олов.

Портлаш – газ ёки буғларнинг кенгайишга интилишига асосланган катта миқдордаги энергиянинг шиддат билан отилиб чиқиши.

Жароҳат – ташқи омиллар таъсирида организмга жисмоний зарар етиши (учинчи шахслар организми бутунлигининг бузилиши). Жароҳатлар 3 хил энгил, ўрта ва оғир даражасига бўлинади (*жароҳат даражаси тиббиёт мутахассиси томонидан аниқланади ва касаллик тарихи кўчирмасида кўрсатилади*):

- **енгил жароҳат**, йигирма бир кундан кўп бўлмаган қисқа даврга соғлиқнинг ёмонлашуви ёки меҳнат қобилиятининг қисқа даврга йўқотилиши;

- **ўрта жароҳат**, ҳаёт учун хавфли бўлмаган, йигирма бир кундан кўп, аммо тўрт ойдан кўп бўлмаган даврда меҳнат қобилиятининг йўқотилиши;

- **оғир жароҳат**, бемор ҳаётига ҳавф солувчи, сўзлашиш, эшитиш ва кўриш қобилиятининг йўқотилиши, органларининг йўқотилиши ёки қайсидир орган функциясининг бузилиши, юз қисмининг хунуклигини ўзгартираолмаслик, соғлиқнинг бузилиши ва касбий маҳоратини тўлиқ йўқотилиши, жароҳат натижасида хомиладорликнинг узилиши, рухий бузилишнинг келиб чиқиши ва меҳнат қобилиятининг йўқотилиши.

Зарар - Суғурталанувчи/Наф олувчи ёки учинчи шахсларнинг мол-мулкига ёки ҳаёти, соғлиғига етказилган зарар, ушбу зарарни қоплаш учун амалга ошириладиган ёки амалга ошириши керак бўлган харажатлар.

Суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома - Компания томонидан суғурта ҳодисаси ҳақиқатда содир бўлганлигини тасдиқлаш ва суғурта қопламаси миқдорини аниқлаш учун тузиладиган ҳужжат (далолатнома), ушбу ҳужжат Компания, Суғурталанувчи ёки унинг томонидан белгиланган вакиллар, шунингдек суғурта тўловини олиш ҳуқуқига эга бўлган бошқа шахслар томонидан имзоланаши мумкин.

Форс-мажор - Суғурта полиси ва мазкур Қоидалар шартлари тўлиқ ёки қисман бажарилмай қолишига олиб келиши мумкин бўлган фавқулодда вазият, шартномалашувчилар зиммасидаги вазифани тамомига етказишга тўғаноқ бўлувчи ўз иродасига боғлиқ бўлмаган ташқи омиллар.

IV. БЎЛИМ. СУГУРТА ОБЪЕКТЛАРИ

4.1. Мазкур Қоидаларга мувофиқ Суғурталанувчининг/Наф олувчининг Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига зид бўлмаган, қуйидагилар билан боғлиқ мулкий манфаатлари, ГБУнинг ёниб кетиши ва (ёки) портлаши, табиий офат ёки жихозлар (предметлар)нинг тегиши натижасида ГБУ нобуд бўлганда (йўқотилиши) ҳамда ГБУни эксплуатация қилиш натижасида учинчи шахсларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарарни қонунчиликга асосан қоплаб бериш мажбурияти суғурта объекти ҳисобланади.

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 5 Сана: 10.07.2018й.

V. БЎЛИМ. СУГУРТА ҲОДИСАЛАРИ

5.1. Суғурталанувчи мазкур Қоидаларнинг 5.1.1 ва 5.1.2 бандларида кўрсатиб ўтилган қалтисликларни ёки уларнинг бирини танлаш ҳуқуқига эга:

5.1.1. Суғурта даврида суғурта полисида кўрсатилган ҳудудда содир бўлган учинчи шахсларнинг қонунга зид ҳатти-ҳаракатлари, ГБУнинг ёниб кетиши ва (ёки) портлаши ҳамда табиий офат ёки жихозлар (предметлар)нинг тегиши натижасида ГБУни nobуд бўлиши (йўқотилиши) билан Компаниянинг Суғурталанувчи/Наф олувчига суғурта қопламасини тўлаб бериш мажбуриятини юзага келиши.

5.1.2. Суғурталанувчининг суғурта даврида, суғурта полисида кўрсатилган ҳудудда ГБУни эксплуатация қилиш даврида учинчи шахсларнинг ҳаётига, соғлиғига ва (ёки) мол-мулкига зарар етказилганда фуқаролик жавобгарлигини юзага келиши билан Компаниянинг учинчи шахсларга суғурта қопламасини тўлаб бериш мажбуриятини юзага келиши.

VI. БЎЛИМ. СУГУРТА СУММАСИ ВА СУГУРТА МУКОФОТИНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ

6.1. Суғурталанувчи томонидан (томонларнинг ўзаро келишуви асосида) ариза-сўровномада кўрсатилган суғурта суммасидан келиб чиққан ҳолда Суғурта суммаси миқдори белгиланади.

6.2. Суғурта мукофотининг миқдори Суғурталанувчи ушбу Қоидаларнинг 5.1.1 ва 5.1.2 бандларида кўрсатилган қалтисликларини танланиши билан Компания томонидан ўрнатилган суғурта тарифлари асосида аниқланади.

6.3. Компания суғурта мукофотини белгилаш вақтида қалтислик даражасини ва (ёки) аввалги суғурта даврида тўланган зарарларни ва (ёки) бошқа омилларни инобатга олиб тасдиқланган асосий суғурта тарифларига юқори ёки паст коэффициентларни қўллаши мумкин.

6.4. Суғурта мукофоти Суғурталанувчи томонидан компаниянинг ҳисоб рақамига пул ўтказиш йўли билан ёки нақд пул тўлаш билан амалга оширилади.

VII. БЎЛИМ. СУГУРТА ПОЛИСИНING АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ ВА ТЎХТАТИЛИШИ

7.1. Суғурта полиси Суғурталанувчи томонидан белгиланган шаклга асосан берилган ариза-сўровнома асосида, Суғурталанувчи томонидан суғурта мукофотини тўлаганидан кейин берилади.

7.2. Суғурталанувчи ариза-сўровнома билан Компанияга унинг талабига кўра зарур ҳужжатлар нусхаларини тақдим этиши шарт.

7.3. Суғурта шартномаси суғурталанаётган ГБУни мажбурий равишда кўриб чиқиши ва тегишли органларнинг ўрнатилган тартибдаги техник ҳужжатлари ўрганиб чиқиши асосида тузилади.

7.4. Суғурталанувчи ва Компания ўртасида суғурта шартномасини тузишда Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодексининг 929 моддасида кўрсатиб ўтилган шартлар бўйича келишувга эришилиши лозим.

7.5. Компания ва Суғурталанувчи агар амалдаги Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига зид бўлмаса, суғурта шартномаси тузиш даврида мазкур Қоидаларнинг айрим бўлимларига ўзгартириш ва қўшимча киритиш ёки чиқариб ташлашлари мумкин.

7.6. Агар суғурта шартномасида бошқа муддат кўзда тутилмаган бўлса, Суғурта полиси суғурта мукофоти Компания ҳисоб рақамига келиб тушган кундан бошлаб 3 (уч) кун ичида берилади.

7.7. Суғурта шартномасининг амал қилиш даври Суғурта полисида кўрсатилган амал қилиш даври тугаш кунининг соат 24-00 бўлиши билан тугайди.

7.8. Суғурта полиси бўйича Компаниянинг мажбурияти суғурта мукофоти тўланган

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 6 Сана: 10.07.2018й.

вақтдан бошланади.

7.9. Суғурта қалтислигини ошишига олиб келувчи ҳолатлар тўғрисида маълумотга эга бўлганда Компания Суғурта полиси шартларини ўзгартириши ёки қалтисликни ошишига мутаносиб қўшимча суғурта мукофотини тўланишини талаб қилиш ҳуқуқига эга.

Агар Суғурталанувчи (Наф олувчи) суғурта шартномасини ўзгартиришга ёки қўшимча суғурта мукофотини тўлашдан бош тортса ёки эътироз билдирса, Компания суғурта шартномасини бекор қилиш ва суғурта шартномасини бекор қилинишидан кўриладиган зарарларни қоплаб берилишини талаб қилиш ҳуқуқига эга.

7.10. Суғурта полиси амалда бўлган даврда Суғурта полиси йўқолса, Суғурталанувчининг ёзма аризасига кўра полисининг дубликати берилади.

7.11. Мазкур Қоидаларга мувофиқ амалга оширилаётган суғурта шартномаси қуйидаги ҳолларда ўз кучини йўқотади:

7.11.1. амал қилиш даври тугаганда;

7.11.2. Компания тўла ҳажмда ўз мажбуриятларини бажарганда;

7.11.3. Суғурталанувчи томонидан мазкур Қоидаларда кўзда тутилган мажбуриятлар бажарилмаганда;

7.11.4. Томонлар келишуви билан (агар томонлар суғурта шартномасини олдиндан бекор қилмоқчи бўлсалар, улар ўзаро мўлжалланган кундан 30 (ўттиз) кундан кам бўлмаган муддатда ёзма хабардор қилганда (хабардор қилишлари шарт);

7.11.5. Ўзбекистон Республикаси амалдаги қонунида белгиланган тартибда Компания тугатилганда (ликвидация қилинганда);

7.11.7. Суғурта шартномасини муддатидан олдин бекор қилиш тўғрисида Суғурталанувчи ёзма ариза берганда;

7.11.8. Компания Суғурталанувчи томонидан ушбу Қоидаларда кўзда тутилган мажбуриятларини бажармаганлиги тўғрисида ёзма хабарнома берганда;

7.11.9. Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатлари ва ушбу Қоидаларда кўрсатилган бошқа ҳолларда ўз кучини йўқотади.

7.12. Компания ўз мажбуриятларини бузган ҳолатда, Суғурталанувчи талабига кўра Суғурта шартномаси муддатидан олдин бекор қилинганда, тўланган Суғурта мукофоти тўлиқ ҳажмда қайтарилади.

7.13. Суғурта шартномаси Суғурталанувчининг аризасига кўра бекор қилинганда (Компания ўз мажбуриятларини бузмаган ҳолатда) тўланган суғурта мукофоти суғурта даврининг қолган муддатига мутаносиб равишда Компания харажатларини чегириб қолган ҳолда қайтарилади.

Агар, Суғурта шартномаси муддатидан олдин бекор қилинган пайтда Компания суғурта қопламасини тўлаган бўлса, Суғурта мукофоти қайтарилмайди.

7.14. Суғурталанувчи ўз мажбуриятларини бузганлиги учун Компания талабига кўра Суғурта шартномаси муддатидан олдин бекор қилинганда, тўланган Суғурта мукофоти қайтарилмайди.

VIII. БЎЛИМ. ТОМОНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

8.1. Компаниянинг ҳуқуқлари:

8.1.1. ариза-сўровномада кўрсатиб ўтилган шартлар асосида ГБУ ҳолатини текшириш;

8.1.2. суғурталанувчи томонидан тақдим этилган маълумотларни, шунингдек Суғурталанувчининг мазкур Қоидалар шартлари ва талабларини бажарилишини текшириш;

8.1.4. қалтислик даражасини ўзгариши муносабати билан Суғурта полисига ўзгартиришлар киритиш ва қўшимчалар қилиш ёки қўшимча суғурта мукофотини тўлашни талаб этиш;

8.1.5. Суғурталанувчи/Наф олувчи мазкур Қоидалар ва Суғурта полиси бўйича ўз зиммасига олган мажбуриятларни бажармаганда ёки қисман бажармаганда, шунингдек содир

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 7 Сана: 10.07.2018й.

бўлган суғурта ҳодисаси юз бериши сабабларини ва оқибатларини ўрганишга тўсқинлик қилган ҳолатларда суғурта қопламасини тўлашни рад этиш;

8.1.6. суғурта ҳодисаси билан боғлиқ маълумотларни ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларидан ёки ҳодисанинг юзага келиш шароитлари тўғрисида маълумотга эга бошқа ташкилот ва муассасалардан, Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этган ҳолда сўрашга ҳақли.

8.2. Компаниянинг мажбурияти:

8.2.1. Шартнома ижроси бўйича Суғуртланувчи/Суғурталанган шахсларга маълумотлар (маслаҳатлар) бериши;

8.2.2. Суғурта ҳодисаси содир бўлганлиги тўғрисидаги Далолатномани имзолаш ва мазкур Қоидалар талаблари бўйича Суғурталанувчи томонидан барча керакли ҳужжатлар тақдим этилгандан кейин Суғурталанувчига/Зарар кўрган шахсларга ёки Наф олувчига ўз вақтида суғурта қопламасини тўлаши;

8.2.3. Компания суғурта қопламасини тўлашни рад этиш тўғрисидаги қарорини (рад этиш сабабларининг асослантилган далил-исботларни ўз ичига олган ҳолда) Суғурталанувчига/Наф олувчига, улар томонидан Компанияга суғурта қопламасини олиш учун мурожаат этилган кундан бошлаб 15 (ўн беш) кундан кечиктирмай хабар қилиши;

8.2.4. Суғурталанувчига Суғурта полиси билан бирга Қоидалар нусхасини бериши ва уни ушбу Қоидалар билан таништириши;

8.3. Суғурталанувчи ҳуқуқлари:

8.3.1. Суғурталанадиган ГБУни мазкур Қоидаларнинг 5.1.1 ва 5.1.2 бандларида кўрсатиб ўтилган қалтисликларнинг бирини ўз ихтиёрига кўра танлаши;

8.3.2. Суғурта полиси йўқотилганда унинг дубликатини олиши;

8.3.3. Суғурта полисини мазкур Қоидалар ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари асосида бекор қилиши;

8.3.4. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари асосида Компания тўғрисидаги маълумотни олиши;

8.3.5. Суғурта ҳодисаси содир бўлганда Компаниядан мазкур Қоидалар ва Суғурта полиси бўйича қабул қилинган мажбуриятларни қонунчиликда белгиланган тартибда ва ҳажмда бажарилишини талаб қилиши мумкин.

8.4. Суғурталанувчи мажбуриятлари:

8.4.1. мазкур Қоидаларда белгиланган тартиб ва миқдорда ўз вақтида суғурта мукофотларини тўлаши;

8.4.2. Суғурта полиси тузиш вақтида, Компанияга унга маълум бўлган суғурта ҳодисаси рўй бериши эҳтимолини ва бўлиши мумкин бўлган зарарлар миқдорини аниқлашда аҳамиятга эга барча ҳолатларни маълум қилиши (агарда ушбу ҳолатлар Компанияга маълум бўлмаса);

8.4.3. Суғурта шартномасини (полисини) тузиш вақтида маълум бўлган ҳолатлар бўйича аҳамиятга эга ўзгаришлар, яъни ушбу ўзгаришлар суғурта қалтислигини ошириши аҳамиятга эканлиги маълум бўлиб қолган тақдирда дарҳол Компанияга хабар бериши;

8.4.4. суғурталанган ГБУни эксплуатация қилиши ва хизмат кўрсатишни ўрнатилган қоидалар асосида амалга ошириши, шунингдек уни фақат белгиланган ишларда фойдаланиши;

8.4.5. суғурта ҳодисасини содир бўлишини олдини олиш мақсадида ундан талаб этиладиган барча чораларни кўриши, суғурта ҳодисаси содир бўлганда суғурта ҳодисалари оқибатларини камайтириши мақсадида барча чораларни кўриши;

8.4.6. Компанияга зарарланган ГБУни ёки унинг қолдиқларини тақдим этиши ва Компаниянинг ёзма розилигисиз таъмирлаш-тиклаш ишларини амалга оширмаслиги ва суғурталанган ГБУни қолдиқларини утилизация қилиши (Суғурталанувчи/Наф олувчи томонидан ёзма хабар берилганидан кейин 10 (ўн) кун ичида Компания томонидан эътироз бўлмаган тақдирда Компаниянинг розилиги олинган ҳисобланади);

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 8 Сана: 10.07.2018й.

8.4.7. Компанияга суғурта ҳодисаси содир бўлишига айбдор бўлган шахсга нисбатан тўланган суғурта қопламасини қайтариш бўйича барча ҳуқуқларни бериши лозим.

Мазкур Қоидаларга асосан Суғурталанувчининг мажбуриятлари бир хилда Наф олувчига ҳам тадбиқ этилади (агарда у суғурта қопламасини олиш ҳуқуқидан фойдаланиш мақсадида бўлса).

8.4.8. Суғурталанган ГБУдан фойдаланиш ҳуқуқига эга шахсларга мазкур Қоидалар шартларини етказиши шарт. Суғурталанувчи вакилларининг мазкур Қоидалардан хабардор бўлмаслиги Компаниянинг суғурта қопламасини тўлаш мажбуриятини келтириб чиқармайди.

IX. БЎЛИМ. СУГУРТА ДАЪВОЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ

9.1. Суғурта ҳодисаси содир бўлганда Суғурталанувчи/Наф олувчининг мажбуриятлари:

а) зарар кўрилганлиги маълум бўлганда суғурталанган ГБУни сақлаб қолиш ва бўлиши мумкин бўлган қўшимча зарарларни камайтириш учун дарҳол барча зарур чораларни кўриши;

б) тегишли ваколатли органларга зудлик билан хабар бериши;

в) Компания ёки унинг ваколатли вакилини 3 (уч) банк кунидан кечиктирмасдан барча мумкин бўлган йўллар билан (телефон, факс, телеграф ва бошқалар) хабардор қилиши ва 5 (беш) банк кунидан кечиктирмасдан воқеанинг батафсил тавсилотлари билан ўрнатилган шаклда ёзма аризани тақдим этиши;

г) Компания вакилига зарарланган ГБУни кўриб чиқиш учун тақдим этиши, агар Компания вакили текшириш учун бора олмаганда 10 (ўн) кун муддатда ГБУ кўринган фотосурати ёки видео тасвирини Компанияга тақдим этиши керак.

9.2. Суғурталанувчи/Наф олувчи Компанияга суғурта қопламасини тўлаб бериш бўйича муурожаат қилганда қуйидаги ҳужжатларни:

- суғурта қопламасини тўлаб бериш бўйича ариза;

- Суғурта полисининг асл нусхаси;

- шахсни тасдиқловчи ҳужжатларни (паспорт, гувоҳнома) тақдим этади.

Шунингдек,

а) учинчи шахсларнинг қонунга зид ҳатти-ҳаракатлари натижасида ГБУ нобуд бўлганда (йўқотилганда) ҳамда ГБУ ёниб кетиши ва (ёки) портлаши натижасида нобуд бўлганда (йўқотилганда) қуйидаги ҳужжатларни:

- тегишли мутасадди органлар вакилининг (ИИБ, ЁХБ) ҳодиса иштирокчилари ва тавсилотлари кўрсатилган баённинг асли ёки тасдиқланган нусхасини (қарор ёки маълумотнома);

- баҳолаш фаолиятини олиб бориш бўйича тегишли рухсатномага эга бўлган эксперт ташкилотининг ГБУни тиклаш учун зарур бўладиган эҳтиёт қисмлар ва материаллар рўйхати кўрсатилган калькуляциянинг асли ёки тасдиқланган нусхасини;

- бўлиб ўтган ҳодиса бўйича ишлар судда кўриб чиқилган тақдирда, суд қарорининг асли ёки тасдиқланган нусхасини.

- ёнғин ҳавфсизлиги мутасадди органларининг вакиллари томонидан тузилган ҳодиса иштирокчилари ва тавсилотлари кўрсатилган баённинг асли ёки тасдиқланган нусхасини (қарор ёки маълумотнома) тақдим этиши лозим.

б) табиий офатлар ёки жихозлар (предметлар)нинг тегиши натижасида ГБУ зарарланганда қуйидаги ҳужжатларни:

- баҳолаш фаолиятини олиб бориш бўйича тегишли рухсатномага эга бўлган эксперт ташкилотининг ГБУни тиклаш учун зарур бўладиган эҳтиёт қисмлар ва материаллар рўйхати кўрсатилган калкуляциянинг асли ёки тасдиқланган нусхасини;

- гидрометмаркази маълумотномасини (табиий офат бўлганда) тақдим этиши лозим.

в) учинчи шахслар ҳаёти ва соғлиғига ва (ёки) уларнинг мол-мулкига зарар етганда қуйидаги ҳужжатларни:

- суғурта полиси асл нусхаси;

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 9 Сана: 10.07.2018й.

- ўрнатилган талабларга ГБУнинг мос келишинини тасдиқловчи ҳужжатлар нусхасини (мувофиқлик сертификати ва бошқалар);
- суғурталанувчининг бўлиб ўтган воқеалар бўйича олган ҳужжатлари нусхасини (учинчи шахснинг даъво аризаси, хатлар, чақириқлар ва бошқалар);
- суғурта ҳодисасини содир бўлиши ҳолатларини текшириш ваколатига эга ваколатли органларнинг ҳужжатли тасдиғини (қарор, маълумотнома);
- зарур бўлганда учинчи шахснинг ҳаёти ва соғлиғига зарар етказилганда суд-тиббий экспертиза хулосаси нусхасини;
- учинчи шахсларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар;
- баҳолаш ташкилоти томонидан етказилган зарар (учинчи шахсларнинг мол-мулкига зарар етказилганда) тўғрисида тузилган ҳисоботнинг аслини ёки суғурталанувчи томонидан зарар кўрганларга ушбу Қоидаларда кўрсатиб ўтилган жавобгарлик юзага келиши билан зарарларни қоплаб бериши тўғрисидаги қонуний кучга эга эканлигини тасдиқловчи суд қарорини тақдим этиши лозим.

9.3. Компания ҳолатдан келиб чиққан ва аниқлаштириш мақсадида қўшимча маълумотлар ва ҳужжатларни сўраш ҳуқуқига эга (зарарланган ГБУ фотосуръати, мутасадди органлар маълумотномалари ва бошқалар).

Компания етарли асослар бўлган тақдирда 9.2. бандда кўрсатиб ўтилган барча ҳужжатларни олмасдан туриб ҳам қарор чиқариши мумкин.

9.4. Ушбу ҳолатга таълуқли барча ҳолатларни, маълумотлар ва ҳужжатларни ўрганиб чиққан ҳолда Компания содир бўлган ҳодисани суғурта ҳодисаси деб тан олиши ёки олмаслиги тўғрисида қарор қабул қилади. Даъволарни кўриб чиқиш муддати Суғурталанувчи томонидан 9.2 бандда кўрсатилган, шунингдек Компаниянинг талабига асосан 15 (ўн беш) иш кун ичида ушбу ҳодисага боғлиқ барча зарур ҳужжат ва маълумотларни тақдим этилади.

9.5. Агар ҳодиса содир бўлишига сабабчи фактлар бўйича жиноий иш очилган бўлса ёки суд жараёни бошланган бўлса, Компания суғурта ҳодисаси деб тан олиниши бўйича қарорини суриштирув ишлари ёки суд жараёнлари тугагунига қадар кечикитириш ҳуқуқига эга.

9.6. Компания томонидан содир бўлган ҳодиса суғурта ҳодисаси деб тан олинган тақдирда суғурта қопламаси миқдори белгиланади ва Компания, Суғурталанувчи ва/ёки Наф олувчи ёки уларнинг вакиллари томонидан имзоланадиган суғурта ҳодисаси тўғрисида далолатномада имзоланади.

9.7. Компания қуйидаги ҳолларда суғурта ҳодисаси содир бўлганлигини тан олмайди ва суғурта қопламасини тўлаб бериш бўйича жавобгарлик олиб бормайди:

- а) агарда ҳодисалар Суғурта полиси кучга киргунича содир бўлган бўлса;
- б) агарда ҳодисалар Суғурта полисининг амал қилиш муддати тугаганидан сўнг содир бўлса;
- в) Ўзбекистон Республикаси амалдаги қонун ҳужжатларида кўрсатиб ўтилган бошқа ҳолатларда.

9.8. Компания томонидан суғурта қопламасини тўлаб бериш рад этилганда, Суғурталанувчи/Наф олувчи томонидан амалдаги Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари асосида Судга шикоят қилиниши мумкин.

X. БЎЛИМ. СУГУРТА ҚОПЛАМАСИ МИҚДОРИ ВА ТЎЛАШ ТАРТИБИ

10.1. Суғурта қопламаси Компания томонидан суғурта ҳодисаси тўғрисидаги Далолатнома имзоланганидан сўнг 5 (беш) банк куни ичида тўлаб берилади.

10.2. Ушбу Қоидаларнинг 5.1.1. ва 5.1.2. бандида кўрсатилган суғурта ҳодисалари содир бўлганда суғурта қопламаси қуйидаги:

10.2.1. учинчи шахсларнинг қонунга зид ҳатти-ҳаракатлари, ГБУнинг ёниб кетиши ва (ёки) портлаши натижасида ГБУ ёки унинг қисмлари зарарланганда суғурта қопламасини баҳоловчи эксперт (баҳолаш фаолиятини олиб бориш учун тегишли рухсатномага эга бўлган)

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 10 Сана: 10.07.2018й.

ташкilotнинг калькуляцияси ва зарарни баҳолаш ҳисоботи асосида, шартсиз франшизани чегирган ҳолда, Суғурта полисида кўрсатилган суғурта суммасидан кўп бўлмаган миқдорда тўланади.

10.2.2. Учинчи шахсларнинг ҳаёти ва соғлиғига ҳамда мол-мулкига зарар етказилганда суғурта қопламаси қуйидаги миқдорларда ўрнатилади.

- учинчи шахслар ҳаёти ва соғлиғига зарар етказилганда, уларга суғурта полисида кўрсатилган суғурта суммасининг 65 фоизи миқдори чегарасида, яъни суғурта суммасидан:

- а) енгил жароҳат учун – 9.75%;
- б) ўрта жароҳат учун – 19.5%;
- в) оғир жароҳат учун – 32.5%;
- г) вафот этганда – 65% миқдорида тўланади.

Бир нечта шахслар ҳаёти ва соғлиғига зарар етказилганда, суғурта қопламаси ҳар бир шахснинг ҳаёти ва соғлиғига етказилган зарар даражасига қараб мутаносиб равишда тўланади;

- учинчи шахсларнинг мол-мулкига зарар етказилганда суғурта суммасининг 35 фоизи чегарасида тўланади. Агар, бир нечта шахслар мол-мулкига зарар етказилганда суғурта қопламаси ҳар бир шахснинг мол-мулкига етказилган зарар даражасига қараб мутаносиб равишда тўланади.

10.3. Агар, суғурта суммаси ГБУнинг суғурта қийматидан кам суммада белгиланган бўлса, у ҳолда суғурта қопламаси суғурта қийматига мутаносиб равишда Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодексининг 936 моддаси “Тўлиқ бўлмаган мулк суғуртаси” асосида амалга оширилади.

10.4. Суғурта қопламаси олувчига, унинг томонидан кўрсатилган банкдаги ҳисоб рақамига пул маблағларини ўтказиб бериш орқали амалга оширилади.

10.5. Агар суғурта суммасини тиклаш учун қўшимча суғурта мукофоти тўланмаган бўлса, Компания томонидан зарарни қоплаш учун амалга оширилган ҳар бир тўлов, Компания мажбуриятларини (суғурта суммасини) мазкур бўлим бўйича тўланган тўловлар миқдorigа камайтиради.

XI. БЎЛИМ. УМУМИЙ ИСТИСНОЛАР

11.1. Мазкур Қоидалар бўйича қуйидагилар натижасида содир бўлган ҳодисалар суғурта ҳодисалари деб ҳисобланмайди:

- а) ядро портлашининг таъсирида радиация чиқиши ёки радиоактив зарарланиши;
- б) ҳарбий ҳаракатлар, маневрлар ёки ҳарбий тадбирлар, фуқаролик урушлари, ҳар турдаги ҳалқ ғалаёнлари ва иш ташлашлари;
- в) суғурталанган ГБУни давлат органларининг топшириғига биноан олиб қўйилиши, мусодара, реквизиция қилиниши, йўқ қилиниши;
- д) Суғурталанувчи томонидан суғурта даврида ГБУ фойдаланишда Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларини бузган тақдирда.

XII. БЎЛИМ. ТОМОНЛАР МАЪСУЛИЯТИ

12.1. Ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун томонлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ жавоб берадилар.

12.2. Суғурталанувчи/Наф олувчи суғурта мукофотини ўз вақтида тўламаса, Компанияга тўлаш муддати ўтказиб юборилган ҳар бир кун учун тўланмаган суғурта мукофотининг 0,2 фоизи миқдорида, лекин тўлаш муддати ўтиб кетган сумманинг 50 фоизидан ошмаган миқдорда пеня тўлайди. Пеня тўлаш Суғурталанувчини суғурта мукофотини ёки навбатдаги бадални тўлаш мажбуриятидан озод қилмайди.

12.3. Компания тўланиши лозим бўлган суғурта қопламасини тўлаш муддатини ўтказиб юборгани учун тўлаш муддати ўтиб кетган ҳар бир кун учун тўланмаган суғурта суммасининг

UZBEKINVEST	Аҳоли хонадонларида фойдаланиладиган газ баллон ускунасини суғурталаш қоидалари	RD-105_K8_K9_K13Uz
GK 31		Бет. 14 дан 11 Сана: 10.07.2018й.

0,2 фоизи миқдорида, лекин ушбу Шартномага кўра тўланиши керак бўлган сумманинг 50 фоизидан ошмаган миқдорда жарима тўлайди. Жарима тўлаш Компанияни суғурта қопламасини тўлаш мажбуриятидан озод қилмайди.

12.4. Ушбу шартномада келишилган мажбуриятларни бажаришдан асоссиз равишда батамом ёки қисман бош тортганлиги учун ўз мажбуриятларини бузган томон бошқа томонга тўлашни рад этган ёки бош тортган сумманинг 15 фоизи миқдорида жарима тўлайди.

XIII. БЎЛИМ. СУБРОГАЦИЯ

13.1. Суғурта қопламасини тўлаган Компанияга, у томонидан тўланган суғурта суммаси миқдорида Суғурталанувчи (Наф олувчи) зарар келтирган шахсга нисбатан талаб қилиш ҳуқуқи ўтади.

13.2. Суғурталанувчи (Наф олувчи) суғурта қопламасини олаётганда Компанияга барча зарур ҳужжатларни бериши ва Компания суғурта ҳодисаси рўй беришига айбдор бўлган шахсга нисбатан қайта талабни (регресс) кўйиш ҳуқуқига эга.

13.3. Агарда Суғурталанувчи/Наф олувчи Компания томонидан қоплама тўланган зарар бўйича масъул шахсга талаб қилиш ҳуқуқидан воз кечса ёки ушбу талабни амалга ошириш Суғурталанувчи/Наф олувчи айби билан мумкин бўлмай қолганда, Компания суғурта қопламасини тўлиқ ёки қисман тўлашдан озод этилади ва ортикча тўланган суғурта қопламаси тўловини қайтарилишини талаб қилиш ҳуқуқига эга.

XIV. БЎЛИМ. БОШҚА ШАРТЛАР

14.1. Агар, суғурта шартномаси амал қилиш даври ва уни тузиш вақтида Суғурталанувчи (жисмоний шахс) фуқаролик лаёқатига эга бўлмаган ёки қисман эга бўлган ва/ёки ўзининг ҳатти-ҳаракатларига жавоб бера олмайдиган бўлса тузилган суғурта шартномаси қонуний деб ҳисобланмайди.

14.2. Агар, суғурта шартномаси тузилганидан кейин Суғурталанувчининг Компанияга олдиндан аён бўлган, суғурта ҳодисаси рўй бериши эҳтимолини аниқлаш имконини берадиган ҳолатлар бўйича ёлғон маълумот берганлиги аниқланганда, Компания Суғурта полисини ноқонуний деб топиши ва амалдаги Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида кўзда тутилган чораларни қўллаш ҳуқуқига эга.

14.3. Суғурта шартномаси мазкур Қоидалар талабларидан фарқ қиладиган шартларда тузилган тақдирда, суғурта шартномасида кўрсатилган шартлар устунликга эга бўлади.

XV. БЎЛИМ. БАҲСЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ

15.1. Ушбу суғурта бўйича Суғурталанувчи ва Компания ўртасида юзага келадиган баҳслар, музокаралар орқали ҳал этилади. Келишувга эришилмаган тақдирда баҳслар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида кўрсатилган тартибда суд орқали ҳал этилади.

15.2. Агар томонларнинг ушбу шартнома бўйича мажбуриятларини бажара олмасликларига енгиб бўлмайдиган куч (**форс-мажор**) сабаб бўлса, томонлар жавобгарликдан озод бўладилар. Енгиб бўлмайдиган куч таъсирида бўлган томон бошқа томонни ана шундай ҳолат юзага келгани ва унинг таъсири қанча давом этиши мумкинлиги ҳақида зудлик билан хабардор қилиши шарт.

